

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 252. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Szerda, 1936. november 4.

Megint a rulett!

A bucuresti-i lapok tudomására adják az ország közvéleményének, hogy a Semmitőszék döntése alapján újra megnyitott a sinaia-i játékkaszinó és megint megkezdődik a hazárdjáték. Ugyanebben a jelentésben, néhány odavetett sorban, azt is közlik a bucuresti-i lapok, hogy az egészségügyi minisztérium a parlament megnyitása után nyomban törvényjavaslatot terjeszt be, amely módosítja a jelenleg érvényben levő szigorú játéktiltalmat és bizonyos helyeken, bizonyos feltételek mellett, engedélyezi a hazárdjátékot.

A mostani törvényt, amely az egész ország területén szigorúan betiltott minden hazárdjátékot, az ország közvéleményének nyomása alatt hozta a parlament. A törvény megszavazásában egyaránt résztvett minden politikai párt, egyetlen képviselő, vagy szenátor nem emelte fel szavát ellene. A botrányok és hüniügyi szenzációk egész sora előzte meg a játéktiltalmat, családok mentek tönkre, megalapozott existenciák omlottak össze és a börtönökben állandó vendégekként szerepeltek azok, akik a játékkörület sodrában idegen pénzhez nyultak. A zsetonok csörgéséhez revolverdörrenések szolgáltatták a kísérőzenét és kétes existenciák tömege jutott — holttesteken át — jelentős vagyonhoz. Itt, ebben a városban, a szemünk előtt játszódott le a tragédiák.

Senkise nem tiltakozik az ellen, ha mondain fürdőhelyeken átutazó előkelőségek üzik el spleen-jüket a rulettasztalnál és senkinek sem jut eszébe felháborodni azon, hogy az egyik vagy másik fürdővendég a sinaia-i játékkaszinóban néhány ezer, vagy százezer leit elveszt. De Arad-on, Oradea-n, Cluj-on, vagy Timişoara-n csak ritkán fordulnak meg átutazó, játékrakész külföldi előkelőségek, atakozó milliárdosok, itt csak megszedíthető és elkábítható kisemberek élnek, akik existenciájukat, családi boldogságukat és becsületüket teszik kockára a játékasztalnál. A remegőkező játékosok mögött nem fényűzőn berendezett paloták árnyát látjuk, hanem a rideg börtöncelláit . . .

A játéktörvény módosítását kísérő aggodalomba egy kis remény is vegyül . . . Remény, hogy azt, amit egy ország felháborodása elsöpört, nem támaszthatja fel néhány gyenge érv . . .

Mussolini visszhangja

A milánói beszéd egyre szélesebb területeken visszhangzik. A belgrádi Vreme keddi száma vezércikkben foglalkozik a Duce legutóbbi beszédével. Olaszország eddigi tartózkodó magatartásának oka az a mindkét oldalról rendszeresen működő rossz információs munka volt, amely a két ország közötti viszonyt elmérgesítette. Ezt a munkát érzés nélküli emigránsok hajtották végre, akik állandóan Jugoszlávia közeli zétést hirdették. Jugoszlávia Mussolini beszédéből az igazi békekieváltás előjelét látja.

Az olasz Stefani-jelentés szerint jugoszláv körökben nagy meglepéssel fogadták a felajánlott olasz barátságot. Még nagyobb meglepés tölti el a gazdasági köröket, mert ezek az olasz piacot a jugoszláv prosperitás legfontosabb tényezőjének ismerik el.

Matusek dr. volt csehszlovák kereskedelmiügyi miniszter a cseh nemzeti demokraták

Lelkesen fogadta a királyt és kíséretét Bucuresti népe

Hogyan folyt le a fogadtatás? — Az első üdvözlő szavak

Diadalmenetben vonult rezidenciájába az uralkodó és a trónörökös

Bucuresti-ből jelentik: A főváros ma zászlódiszbe öltözött és fényes ünnepi külsőségekkel várta az uralkodó megérkezését. A Victoriei-ut a mogosaia-i hidtól kezdve a királyi palotáig zsúfolt volt közönséggel, a házakat kilobogózták és minden ablakot színes szőnyegek díszítettek. A közönség türelmetlenül várta a menet elvonulását, az utvonat mentén Ilfov-megye valamennyi községének előjárói, parasztküldöttségek, a tisztí-iskolák növendékei, a sportgyesületek tagjai és a hazafias alakulatok küldöttségei álltak sorfalat.

Tíz órakor az udvari vonat befutott a mogosaia-i pályaudvarra. Öfelsége, akit Mihai nagyvajda, Antonescu külügyminiszter és Franaşovici közlekedésügyi miniszter követtek, mosolyogva lépett le az udvari kocsiképcsőiről, megölelte a fogadására megjelent Nicolae herceget, kezét szorított az előkelőségekkel, majd bevonult a pályaudvar fogadótermébe, ahol Tatarescu és Iorga professzor fogadták. Iorga Nicolae szerencsekívánatait fejezte ki:

Öfelsége előtt és a következő szavakat intézte az uralkodóhoz:

— Felség, valóban király módjára beszélt. A fogadó-terem aijájában Donescu polgármester a következő szavakkal fogadta II. Carol-t:

— Felség, a főváros polgárainak és a város vezetőségének nevében köszöntöm: Isten hozta!

A polgármester ezután a hagyományokhoz híven kényeret és sőt kínált fel az uralkodónak. A király a trónörökösrel együtt gépkocsiba ült ezután és megindult a menet, amely valóságos diadal-felvonulás jellegét kapta a tömeg tomboló lelkesedésének megnyilvánulásával. A tömeg az ut két oldalán lelkesen ünnepepte a királyt és a trónörökösöt, akik kedvesen fogadták a tüntetést. A királyi palota előtti térségen szintén hatalmas tömeg gyűlt össze, a palota udvarán pedig a testőrség sorakozott fel és a testőrezred zenekara először a tisztelgés jelzését adta, majd amikor a csapat fegyverbe lépett, felhangzott a királyhimnusz.

Általános támadás indult Madrid ellen

A védősereg szovjet-tábornoka beismerte, hogy képtelen a spanyol főváros védelmére

Sevillából jelentik: A nemzeti csapatok már csak tíz kilométernyire állnak Madridtól. A reggeli órákban megszállták Getafet és tovább folytatták előnyomulásukat. Ennek a városnak az elfoglalása hadászati szempontból nagyjelentőségű, mert a getafei repülőter tulajdonképpen a főváros repülőtere. Ezen kívül több gyár és vegyipari üzem került ezzel a nemzeti csapatok birtokába. Az itteni nemzetiek most már szabad szemmel is kivehetik a főváros külső részének képeit.

A nemzeti csapatok általános támadása Madrid ellen ma hajnalban megindult. A különféle jelentések azt mondják, hogy a főváros elfoglalása közvetlen küszöbön áll. A támadók csapatai megszállták Peraie községet.

Marsaillesből érkezett jelentések sze-

rint Spanyolországból újabb hatalmas aranyrakomány érkezett a kikötőbe. Hír szerint az újabb küldemény 350 kilo arany volt és ez már a harmadik aranyszállítmány, amelyet a Caballero kormány Franciaországba küld.

A saragossai nemzeti főhadiszállás hivatalos jelentése arról számol be, hogy a nemzeti csapatok az escoriali frontszakaszon ismét előrenyomultak. De Lany tábornok a sevillai rádióba közölte, hogy a kormánycsapatok fegyeme mindjobban felbomlik. Értesülések szerint Goref orosz tábornok, a kormánycsapatok ezidőszerinti főparancsnoka, aki a főváros védelmét vezeti, Caballero miniszterelnök előtt bevallotta, hogy csapatainak fegyelmetlensége következtében Madridot nem lehet megvédeni.

lapjában, a „Narodny Listy“-ben Mussolini beszédével foglalkozva megállapítja, hogy Blum kormányrajutása óta Franciaország befolyása Európára veszedelmesen gyengült és véleménye szerint ezért sürgősen szükség lenne, hogy a kisanant lojalisan megegyezzen Németországgal és Olaszországgal.

Az Adevurul egyik cikkében Mussolini nagy politikai beszédével foglalkozván, a következő tanulságokat vonja le: Mindenesetre Olaszország diktátorának beszéde egy előnyt jelent és pedig, hogy végre nyílt kártyákat mutat. E beszédétől kezdődőleg semmiféle kétség és semmiféle „reménykedés“ nem marad.

Most már tudjuk, hogy azok az államok, amelyek feldicsőítik az erőszakot és akik mindennek elé helyezik a maguk szent egoizmusát, nem törődve a joggal és igazságossággal, tehát ezek az államok azok, amelyek határokat veszélyeztetik. Ezentul legalább mindenki megértheti nálunk, hogy a fascista törökvések veszedelmesek és hogy a demokratikus államokkal való viszonyunkat szorosabbra kell fognunk, mint valaha volt.

Mussolini egyébként ma délelőtt Páviában felavatta az elesett hősök emlékművét és délután visszautazott Rómába. A lakosság mindenütt nagy ünneppel fogadta.

CAFE RESTAURANT BULEVARD

volt Olimpia Club helyiségében, újonnan átalakítva, költéri bejárattal,

november 5-én megnyílik.

Az elsőrendű „Bohém“-jazz
HANGVERSENYEZ!

NOBEL-díj a szivideg hormonjaiért

Szenzációs kísérlet az élő békaszíven —
A tudomány újabb lépéssel jutott köze-
lebb a szervezet láthatatlan kémiai megismeréséhez

Bécsből jelentik: Az 1936. évi élettani és orvosi Nobel-díjat a stockholmi Nobel-díj bizottság Löwy Ottó dr. gráci orvostanárnak és Sir Henry Hallet-Dale londoni egyetemi tanárnak adta ki.

A Nobel-díjjal kitüntetett Löwy dr. professzor 1909. óta vezeti a gráci pharmakológiai intézetet. Löwy dr. 1873-ban Frankfurtnál am Mainban született, zsidó család gyermeke, tanulmányait Németországban végezte s 1905-ben mint Hans Horst Mayernek, a világhírű pharmakológusnak legtehetségesebb növendéke került Bécsbe, ahonnan a gráci pharmakológiai intézet vezetésére kapott megbízást. 1909. óta állandóan Grácban dolgozik, bár a világ legelső egyetemei többször is katedrát ajánlottak fel neki.

Löwy Ottó dr.-t, a 63 éves Nobel-díjas orvost, aki 26 éve dolgozik a gráci egyetemen, a kitüntetés hírére valósággal megröghanták az újságírók és interjút kértek tőle. Löwy professzor röviden vázolta azt az érdekes tudományos munkát, amelyet most a Nobel-díjjal kitüntettek:

— Mindenki ismeri a szivdobogás érzését, amely néha ijedség, stb. hatására egész kínos méretéig fokozódhat. A szivmozgás gyorsulásának és lassubodásának tulajdonképpen okát kerestem. Nem az idegingerek, hanem a szivmozgást szabályozó idegekben végbemenő folyamatok felderítése izgatott. A sziv melódiját két ideg szabályozza. Az ugynevezett nervus simpaticus a sziv fokozott működését, az ugynevezett nervus vagus a szivmozgás lassubodását szabályozza. Az első a sziv korbáca, a második ideg a fékje.

— Arra a kérdésre kerestem feleletet, mi megy ezeknek a szividegeknek belsejében és a szivizmokban végbe? Mi itt a tulajdonképpen

idegizgalom? Elektromos áram? Titokzatos kisugárzás? Valami ismeretlen kémiai folyamat?

— Egy, a laboratóriumi asztalon dobogó békaszív adta meg hosszú évek keserves munkája után a feleletet ezekre a kérdésekre. A szabályosan dobogó békaszív nervus vagusát megfelelő módon működésre ingereltem és erre a sziv természetesen megláttotta ritmikus munkáját. Erre a működésbe hozott fékező idegsejtek által befolyásolt sejtmedveket kivontam és befecskendeztem egy másik, életben levő béka szívébe, mire ez a sziv ugyanugy megláttotta működését, mintha fékező idegét működésre ingereltem volna. Tehát a működésben levő fékező ideg a sejtmedvekben olyan kémiai anyagot választ ki, amely pusztán kémiai úton pótolni tudja a szivideg hatását, úgy hogy tulajdonképpen a szivműködés hormonjait sikerült felfedeznünk. Remélem, hogy ezt a felfedezést az orvosi tudomány az egész emberiség javára fogja felhasználni.

Löwy dr. felfedezése egy újabb, csodálatos ajtót nyitott a szervezet legtitkosabb műhelyébe.

A másik Nobel-díjas: Sir Dale kétségtelenül a legeredetibb és legeredményesebben működő tudós az angol fiziológusok között. Feltűnést keltett évekkor eze'ött az anyarozs hatóerejének, az ergotoxin hatásának megállapítá-

sával és Löwy dr. felfedezéseim elindulva, vegyi hatásai alapján osztályozta az emberi szervezet idegrendszerét. Az autonóm idegrendszert, vagyis azokat az idegeket, amelyek nem akarat szerinti mozgásokat végeznek, Dale szimpatikus és paraszimpatikus idegek csoportjába osztotta, mégpedig főleg anatómiai szempontok szerint. Dale aszerint végzi a csoportosítást, hogy az idegek milyen anyag kiválasztásával hatnak vegyi úton az izmokra. Ez a besorolás sokkal inkább megfelel a valóságnak, mint az eddigi rendszer. Ezenkívül Dale nagyon fontos vizsgálatokat végzett a gyomoridegek, az izzadásmirigyek és egyéb szervek működésének terén is és munkájával nagy lépésekkel vitte előre ugy a fiziológiai, mint a vegyi tudományt.

Henry Hallet-Dale 1875-ben született, a cambridgei egyetemen végezte tanulmányait, majd a londoni St. Bertalan-kórházba került. Később lektor lett a londoni University College-on, majd 1928-ban az orvostudomány nemzeti intézetének igazgatója lett és azóta ebben a minőségben működik.

Konzervatív győzelem

az angol községi választásokon

Londonból jelentik: Az angol és walesi tartományok városainak községi választásain a szocialisták megsemmisítő vereséget szenvedtek. Az eddigi helyzet a következő: A konzervatívok tiszta nyeresége 44, a pártokivültek tiszta nyeresége 42, a szabad-elvűek tiszta nyeresége 5 és a szocialisták tiszta vesztesége 81 mandátum.

Övbörök és antilopok minden divatszínben

Keztyüböörök minden elfogadható árban kapható

özv. Zimmermann Lajosné és fia bőrkereskedés

Piata Avram Iancu és Str. I. G. Duca sarok.

5336

Vesztett küzdelem

Irta: SCHWALB MIKLÓS

Pálosi benyitott az ajtón és bement az öltözőbe. Bent szomorú arcok várták; a fiuk szomorúan lógatták a fejüket, Kovács tréner mérgesen csapkedta egy még nedves törülközővel az egyik szekrény kinyitott ajtaját. Pálosi izmos testéről még csorgott a víz és haja csapzottan lógott le a homlokára. Egykedvű arccal nézett végig a társaságon, vállat vont, nedves sapkáját, amelyet eddig a kezében tartott, feldobta a fogastra és odalútt az egyik szekrény-rekesz mellé.

— Masszirozzon meg egy kicsit — mondta egykedvűen a pólócsapat centere a mérges trénernek, miközben feszülő dresszét lehuzta testéről.

— Menj a fenébe — válaszolt a kis, vörös emberke — még van kedved ilyesmire, a mai napon? Hiszen mindennek te vagy az oka. Miattad kapott ki a csapat és ugy' teszel, mintha neked volna a legkevesebb közd az egészhez.

— Trallala, a régi nóta. Ha győzünk, a kis Kelemen, meg Hubait dédelgetitek, pedig azt hiszem, ezeknek is volt valami közük a mai vereségünkhöz. — Pálosi visszafordult a tükörhöz és tovább öltözött.

A didergő, átfázott fiuk szomorúan hallgatták, már megszokták, hogy Pálosi egykedvű nemtörődömségét az izgatottság felhőrdülései szokták felváltani. Harisnyájukat lehuzták, Kenyeres nagy előszeretettel kötöztette a nyakkendőjét. Kelemen már készen volt, vette a sapkáját és kiment. Lassanként a többiek is elkészültek az öltözködéssel, Kovács tréner is mintha elfeledte volna a bosszúságát rövid pipát rakott megsárgult fogai közé, azután egy „szervusz”-szal eltávozott.

Pálosi egyedül maradt, lassan dugdosta a cipőfüzőjét a lukakon keresztül. Keze reszkedett, a szája széle liláskékben játszott, erősen fázott az idegességtől, a szegénytől, amelyet a vere-

ség okozott. A fiuk és a mester „szekirozásait” már meg sem hallotta. Megszokta azokat. Hiszen, ha veszítettek, mindig őt okozták:

— Te csak állsz ott a vízben, mint egy bálvány és azt várod, hogy a labdát a szájadba találják. De hogy gólt is dobj, azt nem! A tréningeken ugyancsak brilirozol, jó labdákkal foglalkoztatod a szélsőket, pontosan emberhez megy minden labdád és nincs az a kapus, aki dopleraidat fogni tudná. — Ezt szokták neki mondani a fiuk, meg a tréner, meg az elnök, meg a drukkerok.

Pálosi maga sem tudta, mi volt annak az oka, hogy tréningen minden ment neki, a kétszer hétperces komoly küzdelmeken meg mintha uszni sem tudott volna. Idegesítette a tömeg, a drukkerok harsány kiáltásai, amelyekkel kedvenc csapatukat buzdították. Pedig de szeretett pólózni! Sőt csakis pólozni szeretett. Jobban szerette a pólót, mint titkos imádoztját, Elisabeth Bergnert, a film sztárt. De mégis Valakit jobban szeretett a pólonál is. Ilonkát!

Pálosi elkészült az öltözködéssel, előhuzta nadrágzsebéből a pénztárcáját; szomorúan állapította meg, hogy csak kevés pénz van benne.

— No ebből legföljebb két süteményre telik majd az Ilonkával, — gondolta és megörült, hogy vereség ide, vereség oda, mégis érdemes élni.

Kiment az előcsarnokba.

Előtte meredeztek az üres tribünök, mint elhagyott barlangok. Sehoh egy lélek. Csak a város felől vibráló hangok zavarták meg pillantókra a szinte kellemetlen csendet. Lent a zöld víz egyenletesen ringatta a pólókapukat, a mai nehéz küzdelmek néma tanuit.

Pálosi agyában, mint forrongó vulkánban kövályogtak a gondolatok, a mai nap eseményeinek képei: korai felkelés, séta Ilonkával, a drágával, akit annyira szeretett, de akit nem mert megcsókolni, annyira gyáva volt; azután ebéd, amelyből csak a levest ette meg. Délután izgalommal tel-

álomtalan álom. Négy órakor rohanás a fürdőházba. A fiuk már készen vannak, mérgesek, mert ő mindig késik. Kapkodás, jéghideg víz, mindenre elszánt ellenfél, bírófütty. Két gól az ellenfél kapujába. A szünetben a fiuk elbizakodottak. Biztos a győzelem. A második féldobben semmi sem megy. Többször a kapu mellé lőnek, a fiuk dühöngenek. Hiába! Egy gól a Neptun kapujába, majd ismét egy és azután a harmadik. A közönség tombol, bírófütty, vége a mérkőzésnek. A fiukat kihúzzák a vízből. Szégyen, szégyen, szégyen!

Elveszett a bajnokság.

Pálosi áthaladt a kishidon, amely a fürdőházat a parttal kötötte össze. A pázsittal ölelt parkban csak kevesen sétáltak.

Pálosi bánatos arccal igyekezett át a sétányon. Egyszerre felütötte a fejét: az egyik padon Ilonka ült a kis Pongráccal, az ellenfél centerével. Csókolóztak. Pálosit nem vették észre.

A Neptun centere ugy' érezte, hogy a szive az agyában kalapál, lábai reszkettek. Egy pillanatra megszédült és hozzátámaszkodott egy lámpaoszlophoz. Néhány pillanat múlva azonban megemeberte magát és csak annyit morgott magában:

— Na, ma igazán elvesztettem a küzdelmet.

CORSO 5, 7½ és 9¼ órákor
Küzkívánatra!

Chaplin

legújabb, legnagyobb filmje:

Modern idők

Telefon: 565.

Megnyílt az angol parlament

Edward király ősi külsőségek között nyitotta meg az új ülés-
szakot — Az első felszólalások

Londonból jelentik: Edward király ma délelőtt ragyogó szertartások kíséretében nyitotta meg az angol parlament új ülészetét. A külsőségek csak néhány pontban tértek el a szokásoktól, mivel a király még nőtlen és azért is, mert eddig még nem koronáztatta meg magát. Délelőtt 10 órakor érkezett meg a fedelmi díszbe öltözött király udvari hintóján a parlament épületéhez, a Westminster-palota kapujához, ahol az udvari kíséret már várakozott rá és fogadásban részesítette. A szokásoknak megfelelően a palota hatalmas kapuját ekkor bezárták, amivel az alsóház szuverénitását és sérthetlenségét jelzik. A király háromszor megkopogtatta a kaput, amelyet kisebb formázások után felnyitottak. Az uralkodót a lordkancellár és a titkos tanács elnöke vezették a parlament termébe, ahol Edward király elmondta a trónbeszédet.

Trónbeszédében a király elmondta, hogy kormánya változatlanul a Népszövetségre alapítja politikáját és ezután is mindent elkövet Európa megbékítése érdekében. Az angol kormány előkészíti az új locarnói megállapodást és el van tökéltve arra, hogy a spanyol be nem avatkozási egyezményt továbbra is érvényben tartsa. Majd ismertette az új ülészet törvényhozási programját, majd a trónbeszéd után a király kivonult a tanácskozási teremből és az öltözőhelyiségben levetette hiborpalástját és hintóján a Buckingham-palotába hajtatott. Ezután mindkét ház tagjai átvonultak az alsóházba ahol a hagyomány szerint a speaker mégegyszer felolvasta a trónbeszédet.

Ezután a felirati javaslat felolvasására került a sor. Ez alkalommal első ízben az angol történelemben nő volt a kormány felirati javaslatának előadója. Miss S. Hersborth képviselő elegáns sötét ruhában lépett az előadói emelvényre és mindenekelőtt köszönetet mondott, amiért, szakítva a tradíciókkal, őt bízták meg a felirati javaslat előadásával. Mint az angol nép képviselője és szószólója, a béke mellett szállt síkra. Utána Nicholson nemzeti munkáspárti képviselő pártolól foglalkozott a felirati javaslattal. Kijelentette, hogy a német nép az utóbbi hónapok alatt oly rokonszenvvel és barátsággal fordult Anglia felé, amit nem szabad figyelmen kívül hagyni. Mussolini olajját nyújtott Anglia felé és szemétnet kell hunyni, ha páncélkeztyűben is nyújtotta ezt az olajját. Az angol nép nem kíván háborút, nem kíván diktatúrát és nem enged semmit elveszíteni birtokaiból. Ezen a három negatívumon alapszik az angol külpolitika. Atlee őrnagy, a független munkáspárt vezére

Diátragédia

Timisoara-n

Vélelenségből agyonlőtte diáktársát

Timisoara-ról jelentik: Tegnap, a kora esti órákban megrendítő szerencsétlenség történt Timisoara-n. A járőrelők negyed nyolc óra tájban a Ion Ghica- és Berthelot-uca sarkán egy súlyos sebből vérző, eszméletlen fiút találtak a földön. Mire a mentők a helyszínre érkeztek, a fiú, akinek szívében golyó furódott át, kiszenvedett.

A vizsgálat megállapította, hogy az áldozat Gyurita Gheorghe, a piarista gimnázium VII. osztályú növendéke, aki a bocsamontana-i jegyző fia. Csakhamar jelentkezett egy Paulj Erzsébet nevű leány, aki elmondotta, hogy röviddel ezelőtt Gyuritát két másik diákforma fiatalemberrel látta, akik közül az egyik egy revolvért mutogatott. Kiderült, hogy ezt a fiút Mesterházy-nak hívják, a múlt évben a piarista gimnáziumba járt egy osztályba az áldozattal, de kalandos természetű gyerek volt és kicsapták az iskolából. Mesterházy egy revolvért kínált eladásra Gyuritának és valószínűleg mutogatás közben elsült a fegyver, amelynek golyója szíven találta a szerencsétlen diákfiút. Mesterházy elűnt, a rendőrség keresi. A tragikus szerencsétlenség áldozatának szüleit táviratilag értesítették az esetről.

szóváltotta, amiért a felirati javaslat nem emlíkezik meg a munkanélküliekről. Támadta a kormány habozó politikáját, amely végzetes örvénybe sodorja a világot és a fegyverkezés fokozását idézte elő. Baldwin miniszterelnök válaszában a kereskedelem szabadságának szükségességét hangoztatta. Minden Európa államainak a békeakaratótól függ — mondotta Baldwin. — a főgondjuk ne a fegyverkezés, hanem a kereskedelem szabadságának visszaállítása legyen. Addig nem lehet szó a kereskedelem igazi fellendüléséről, amíg a nemzetközi kereskedelmet vissza nem állítják.

Roosevelt győzelmét várják Amerikában

Harminchárom kormányzói tisztség is betöltésre kerül

Newyorkból jelentik: Az elnökválasztással kapcsolatban az a vélemény alakult ki, hogy Roosevelt győzelme biztosra vehető. A szállodák, vendéglők és sörcsarnokok nagy előkészületeket tesznek a választás eredményének méltó megünneplésére. Nemcsak az elnököt választják meg, hanem a 33 állam kormányzóját, valamint 35 szenátort is.

Az első jelentést a sajtó Taxis Millsfield (New-Hampshire) államból kapta, ahol 12 elektort

választottak meg. Ezek közül Landonra ötven szavaztak, Rooseveltre ketten, míg a többi öt tartózkodott a szavazástól. Az első jelentések szerint Landon kormányzó főképpen az ugynevezett Új Anglia egyes városaiban szerez többséget, míg Roosevelt a déli államok legtöbb városában fölényesen győz. Egyébként Új Anglia hagyományosan a köztársasági elnökjelöltet támogatta, míg a déli államok rendszerint a demokráta-jelöltet.

Tévedésből előléptették az öngyilkossá vált Procopovits aradi letétpénztári főnököt, mialatt vizsgálat folyik az ügyében

Arad. Váratlan előléptetésről szóló legfelsőbb határozat jelent meg most a pénzügyminiszterium hivatalos kiadványában, amely Arad-ra is leérkezett és érthető meglepetést keltett a pénzügyigazgatóságon.

A magasabb rangosztályba sorozott hivatalnokok között ugyanis Procopovitsnak, az arad-i állami letétpénztár volt delegált főnökének neve is szerepel, aki tudvalevőleg ez év szeptember végén, a felsőtemetőben nyugvó édesanyja sírján agyonlőtte magát.

A tragikus körülmények között elhunyt tisztviselő — aki az impériumváltozás után került állami szolgálatba — mint másodosztályú hivatalnok (impiegat) működött, de a pénzügyminiszterium több évvel ezelőtt a letétpénztár vezetésére delegálta. A miniszterium most első osztályú hivatalnokká léptette őt elő, de ezt a legfelsőbb elismerést már nem élvezheti, mert hiszen a földöntúli legmagasabb bíróság ítélszéke elé jutott — saját elhatározásából.

Az öngyilkosságról annakidején hivatalos jelentés ment a miniszteriumba, amely a letétpénztárban történt ügyek kivizsgálása végett nemrégén vezérfelügyelőt küldött le, aki most is naphosszat kutat a sok mázsa sulyu iratok és vastag könyvek között, hogy pontosan kiderítse a komplikált tényállást.

Nemcsak Procopovits ügyeire akar teljes világosságot deríteni, hanem azt is ki fogja vizsgálni, hogy Kovács József megszökött, sikkasztó vármegyei hivatalnokkal milyen kapcsolatot tartott fenn és mennyiben segítette elő a vármegye tulajdonában volt állampapírok eltüntetését?

A pénzügyigazgatóság a volt letétpénztári delegált főnök rejtelmes és váratlan előléptetésére vonatkozó közleményre már megtette jelentését a felsőbb fórumhoz, amelynek figyelmét felhívta a szokatlan tévedésre és ennek következtében bizonyára sürgősen visszavonják a halott hivatalnok avanszállását.

Rejtélyek

Maria Farcașanu tragikus halála körül

Bécsből jelentik: A leobeni esküdtszék előtt ma reggel 9 órakor kezdődött meg Maria Farcașanu né bucaresti-i riasszony meggyilkolásával és kirablásával vádolt Strasser budapesti ügyetemi hallgató bűnperének tárgyalása. Strasser első szavai nagy szenzációt keltettek, mert a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását visszavonta. Az elnök kérdésére ugyanis ezt a kijelentést tette:

— A vádirat értelmében nem vagyok bűnös, mert a gyilkosságot nem én követtem el. A lopást elkövettem és ezt be is ismerem.

Strasser meglehetősen gyengén beszél németül és ezt az elnök le is szögezte. Az elnök egymásután több kérdést intézett hozzá.

Elnök: Mondja meg őszintén, hogy hát nincs semmiféle összefüggés a gyilkosság és maga között?

Strasser: Összefüggés van, de nem olyan értelemben, mint azt a vádirat mondja.

URANIA

5, 7-15 és 9-15 órakor

Telefon: 2-32.

Premier!

KIS LORD

BURNETT örökszép regénye után.

Dolores Costello és Freddie Bartholomew.

SZEBB, MINT „DAVID COPPERFIELD”.

Íjúságunk minden szép emléke újra éled, e lelket üdítő filmmel. — Csak „jó” embereknek, kiknek van szíviük és tudják élvezni a szépet.

JAWOL

A legjobb barát,
a leghűbb ör,
a leghatalmasabb védelmezője
az embernek.

az őszi váltakozó napjaiban

**hűlés,
gripa,
felfrálás,
ideghántalmak**
stb. ellen

csak a **JAWOL**

JAWOL segít, könnyít,
legyőz. Az összes ismert gyógy-
szerek közül a leghatásosabb.

Kapható gyógyszerárakban és
drogériákban.

Színház - Művészet

Greta Garbo játsza filmen „A néma levante” női főszerepét

50 ezer dollárért vásárolta meg a filmjogot az MGM-filmgyár

Bécsből jelentik: Heltai Jenő páratlan sikerű „Néma levante”-je elindult, hogy meghódítsa a nagy külföldi színpadokat is. Eredetileg a Burgszínház akarta előadni, Heltai azonban bizonyos okokból visszavette a darabot a színház igazgatójától. Hellmer Artur, a neves bécsi színgazgató tegnap telefonon megegyezett Marton Györggyel és ennek megfelelően „A néma levante” a „Theater an der Wien” előadásában mutatkozik be a bécsi közönség előtt. Zilia szerepét a Burgszínházban eredetileg Paula Wessely, utóbb Nora Gregor-ral akarták eljátszani, a Theater an der Wien színpadán Zarah Leander, ez az északi művész alakítja, akinek kivételes drámai képességeit Heltainak már volt alkalma megcsodálni a

Burgszínház első idej ujdonságának bemutatásakor. Az író már akkor annak a nézetének adott kifejezést, hogy Zarah Leandert látna legszívesebben, mint darabja hősnőjének megszemélyesítőjét.

„A néma levante” a színházi idény közepe táján kerül előadásra a Theater an der Wien-ben. A darab rendezését maga Hellmer igazgató végzi és a férfi főszerepeket elsőrangú vendég szereplőkkel töltik be.

Érdekes különben, hogy „A néma levante”-t a Metro Goldwyn filmesíti meg és a film női szerepét Greta Garbo fogja eljátszani. A Metro Goldwyn Heltai darabjéért a legnagyobb összeget fizette, amit filmkéziratrért fizetni szoktak: 50 ezer dollárt.

Az arad-i Magyar Színház heti műsora:

Szerda este fél 9 órakor: „A pármal hercegnő”. Operettuidonság. (Harmadszor).

Csütörtök este fél 9 órakor: „Drótostót”. Lehár-repriz. Trillap Ilona és Székely Ibolya bemutatkozása. Rendező: Kozma Hugó. Karnagy Csányi Mátyás. Főszereplők: Horváth László, Tarnay József, Inke Rezső, Lukács Ede, Lázár Hilda, ifj. Szendrey Mihály, Olasz Lajos.

Péntek este fél 9 órakor: „Drótostót”. Lehár-repriz. (Másodsor).

Szombat délután 6 órakor olcsó helyárrakkal: „Katz bácsi”. Zenés játék.

Szombat este 9 órakor rendes helyárrakkal: „Könnyű a férflaknak”. Barabás Pál vigiáték-uidonsága. Bemutató előadás. Főszereplők: Hegyessy Magda, Varga Ilona, Székely Ibolya, Kozma Hugó, Horváth László, Tarnay József, Lukács Ede, Jávor Alfréd.

* „A pármal hercegnő” zajos sikert aratott előadásáról városzerte az elragadtatás hangján beszélnek. Régen látott a közönség oly ragyogó színpadi kiállítás, oly nagyszerűen összevágó előadást, mint amilyen „A pármal hercegnő”-é. Ma, szerdán is műsoron van „A pármal hercegnő”.

* A „Drótostót” csütörtöki reprizére lázasan és lelkesedéssel készül a színház énekes együttese Kozma Hugó igazgató vezetésével. Inke Rezső hosszú idő után ezúttal először jelenik meg a színpadon. Egyik legkiválóbb szerepét játsza: Pfefferkorn Lipótot. A fő női szerepét a társulat primadonnája, Trillap Ilonka fogja énekelni. A művésznek sikere ebben az immár klasszikussá lett operettben biztosra vehető. Mellette pompás szerephez jutott a széphangu és dekoratív megjelenésű Székely Ibolya. A szintársulat új és régi erői: Lázár Hilda, Tarnay József, Lenkey István, Lukács Ede és Kun Dezső valamennyien pompás és hálás szerephez jutottak. Külön kell megemlékeznünk Kozma Hugó igazgatóról, aki a politikai bádgosmester szerepében fogja csillogtatni

finom humorát. Bájos jelenség a két gyermekszereplő. A zenekart és az énekszámokat Csányi Mátyás karmester lendülettel és biztos kézzel vezeti és munkájával maga is hozzájárul a biztos sikerhez.

November 7-ikére halasztották az Astra-gyár elleni zsarolás bünpörét

Orvosi bizonyítványt küldött a vádlott, azonban a bíróság a törvényszéki orvos kihallgatását rendelte el

Keddre tűzte ki az arad-i törvényszék második szekciójának Moldovan-Olaru-tanácsa az Astra-gyár elleni zsarolás bünpörének főtárgyalását. Részletesen beszámoltunk annak idején az ügyről: az arad-i rendőrség egy napon fellelőntést kapott Shapira Emanoil, a gyár vezérigazgatójától, aki bejelentette, hogy a vállalat egyik főtisztviselője: Wolf Károly négy havi járadékot követel azon a címen, hogy ha nem teljesítik követelését, úgy a birtokában levő bizalmas adatokat nyilvánosságra hozza, ami nagy kellemetlenséget okozhat a gyárnak. Wolf közölte a vezérigazgatóval azt is, hogy bizonyos oldalról jelentékeny összegeket ígértek neki az adatokért, de nem akar kellemetlenkedni a gyárnak és ezért az Astrának ajánlja fel őket. A rendőrség a tárgyalások folytatására kérte fel a gyárat. Shapira vezérigazgató szívesen elfogadta Wolf ajánlatát és amikor a tárgyalások eredményes befejezést nyertek, a gyár irodájába invitálta a volt főtisztviselőt az első részlet átvétele céljából. Wolfnak leszámolták a pénzt, ekkor lépett elő az elbuztatott két rendőrtisztviselő és őrizetbe vette zsarolás címén a volt főtisztviselőt.

Az ügyben lefolyt a bünügyi vizsgálat és

zsarolás vádiát emelték Wolf Károly ellen. Több tárgyalást tűztek ki a pörben, azonban a vádlott főtisztviselő mindannyiszor orvosi bizonyítványt küldött. Ugyanez történt a mára kitűzött főtárgyaláson is, mire dr. Moldovan Sabin elnök elrendelte, hogy

dr. Jonescu Alexandru törvényszéki orvos vizsgálja felül Wolf egészségi állapotát és állapítsa meg, képes-e a bírósági tárgyalásra ellőnni.

A törvényszéki orvos egy rendőrtiszt kíséretében szállt ki a helyszínre és nyomban jelentést tesz az általa tapasztaltakról. A bíróság az orvosi vélemény beérkezése után dönt a továbbiak felett, egyelőre azonban november 7-ikére halasztotta a kétségtelenül érdekesnek ígérkező főtárgyalást.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-vel!

Egy óra	70.-
Negyedévre	210.-
Félévre	420.-
Egy évre	840.-

Városi Színház. Ragyogó új kiállítás!
Pazar diszietek!

Pármal hercegnő.

Este: 8 és fél órai kezdettel!
TRILLAP ILONKA felleptével!

Kosztolányi Dezső meghalt

— 1885 — 1936 —

Budapestről jelentik: A magyar irodalmi életet súlyos csapás érte: Kosztolányi Dezső író, költő és a kiváló művelődési ma délelőtt 51 éves korában hosszas szenvedés után az Uj Szent János-kórházban meghalt. Ő volt a modern magyar irodalomnak egyik büszkesége.

*

Az újkori magyar költészet legnagyobb formaművésze távozott az élők sorából: Kosztolányival. Szabadkán született 1885-ben és élete el van jegyezve az irodalommal. A fiatal hírlapíró, aki előbb a Világ-nál, majd a Pesti Napló-nál, az Uj Nemzedék-nél, a Pesti Hírlap-nál dolgozik, már első, 1907-ben megjelent verseskötetével (Négy fal között) magára vonja a figyelmet. Ezekben az első versekben már feltűnik az egyéni hang, már előtérbe kerül a ritka formakészség. A nagy sikert az „Egy kisgyermek panasza” című kötete hozza meg, amelyben Kosztolányi a gyermekkor emlékeit, hangulatait, beheggedt és minduntalan felszakadó sebeit éneklir meg. Kosztolányi az első költő, aki a modern lélektan eredményeit művészetében felhasználta. Későbbi versei (Kenyér és bor, Mágia, Mák, A busz férfi panasza), mindegyik kötet új művészi élményt és új közönségsikert hoz. Hangja egyre jobban elmélyül és mondanivalójában egyre inkább urrá lesz az egyetemes emberi bánat. Több külföldi regényt és drámát is lefordított, első nagy prózája alkotása „A véres költő”, amely Néró császárt egészen újszerű, egyéni megvilágításban mutatja be. Ezt a könyvet az Akadémia a Péczely-jutalommal tüntette ki. A regény Néró cselekedeteit egy magával meghasonlott, diletáns költő lelki komplexusával magyarázza, de érdekesen jellemzi a többi szereplők, Seneca, Britannicus alakjait is.

Kosztolányi egyike volt a legkiválóbb műfordítóknak. Senki annyira nem tudta átérzeni a fordítandó költő vagy író átélését, mint ő. Kosztolányi lelke olyan volt, mint egy túlságosan kifeszített hur, amely a legkisebb fény, hang vagy gondolatrezgésre jeleket adott le. Költő és lélekbuvár volt egyben, művész és az emberi benső analitikus tudósa. Minden egyes könyvében egy-egy emberi lélek legbensőbb rezdüléseit érzékelteti és elénk tárja a kifejlő tragédia előjátékát. A Pacsirta című regénye a rut leány tragikomédiája, az Aranyáskány témáját a középiskolai diákelet köréből meríti, az „Édes Anna” pedig egy cseledeleány drámai erejű életregénye.

Az Ady-nemzedék legnagyobb költője volt Ady Endre mellett. A Nyugat költői nemzedékének volt két pólusa Ady és Kosztolányi. A Nyugat generációjához tartozott Kosztolányi, de a Nyugat világnézeti áramlatától függetlenül tudta magát. Egy pesti folyóirat néhány év előtt megindította a vitát: Ady vagy Kosztolányi a vezetőgyénisége annak az irodalmi világnak, amely a Nyugat környékén teremtődött. A vita nem volt termékeny, a kérdést hitványan tették fel. Ady és Kosztolányi, bár más-más szellemi és más-más lélektani háttérből léptek elő, mégis kiegészítői egymásnak. Ady turáni elszántsága az irodalomtörténet lapjain bekés és szükségszerű szintézisbe olvad össze Kosztolányi tulkultúráltságával.

Kosztolányi Dezső az Aradi Közlöny állandó cikkírója volt. Nem volt olyan ünnepi, vagy jubiláris száma lapunknak, hogy abban a kiváló költő ki ön, számunkra írott cikke, novellája vagy verse ne szerepelt volna. Egy évig a Pen Club elnöke volt és néhány év előtt nagy feltűnést keltett Ady-vitáival. Azután olvastuk, hogy beteg, műtétnek is vetették alá,

Mindenkin segít és ön semmit sem tud róla?

Lotion
Faciale
Scherk

ISCHERK ARCVIZI

SCHERK

Tehát épp itt az ideje, hogy megismerje a Scherk arcvizet! Akkor az Ön arcbőre is rövidesen megjavul, teljesen tisztá lesz és olyan puha, mint a selyem. Problája ki azonnal! Üvegek à Lei 62'103'164'300'475'

Elfogták a galati-i tömeggyilkost

Egy olt-megyeli pékmunkás követte el egyedül a bestiális tettet

București-ből jelentik: A galati-i rémdráma tettesét kedd reggel a braila-i központi vársárcsarnokban a hatósági közegek letartóztatták. A tömeggyilkos Mandanis aranyóráját próbálta eladni. A letartóztatott egyén neve Andrei Berila pékmunkás, olt-megyeli származású és a craiova-i fogházból szökött meg. Megállapították, hogy a gyilkos Mandanis ruháját és cipőjét viseli, arcán és kezén számos karmolás látható, amelyeket a gyilkosság alkalmával a dulakodás során az áldozat okozott.

A letartóztatás pillanatában, amikor a rendőrség nyomozói hozzálétek, hogy lefog-

ják, futásnak eredt, amikor azonban a rendőrök revolvert szegeztek rá és leövéssel fenyegették meg, megállt és megadta magát. A rendőrfőnökségen részletes beismerő vallomást tett és elmondotta, hogy miképpen követte el a borzalmas mézárilást. Berila hangsúlyozza, hogy büntársak nélkül követte el a gáztettet. Andrei Berila 26 esztendő, jól megtermett fiatalember, akinél megmozgásakor egy 500 leies bankjegyet találtak. A délutáni órákban erős rendőrfedezettel Galati-ba szállították a tömeggyilkost, ahol kiegészítik az eddigi adatokat.

Rengeteg teendő vár a város vezetőségére a temető-kérdések rendezése körül

Ismeretes, hogy a városi időközi-bizottság a közelmúltban ismét foglalkozott a városi temetkezési vállalat létesítésének kérdésével és az ezzel összefüggő kötelező ravatalozással. A város lakosságát annyira foglalkoztató kérdéssel kapcsolatosan fekerestük Alexa Babescu ezredest, aki a város számos közintézményének ügyét annakidején közmegelegedésre intézte el az illetékes fórumok előtt, így a régi honvédlaktanya átadását a városi rendőrség számára, valamint ugyancsak ő vetette fel a várterület parcellázásának egészséges terveit is, villatekek, sportintézmények és kórházak céljaira. Babescu ezredes az aktuális temetői kérdéseket az alábbiakban világította meg:

— A problémával kapcsolatosan feltétlenül számos kérdés várja tisztázását. Különösen a szegényebb népréteg érdekében kívánatos volna a kötelező temetői ravatalozás mielőbbi elrendelése. Amennyiben a város csakugyan megvalósítaná a temetkezési intézetet, úgy a temetkezési díjat, beleszámítva a lelkész illetékét is, a lehető legméltányosabb összegben kell megállapítani. Új ravatalozóház építése is régóta esedékes. A jelenlegi ravatalozóház kicsiny, ellentétben áll a kegyeletes érzéssel, néha 2—3 halott is fekszik összezsúfolva egyetlen szűk szobában és kitéve nyáron a nap tüzének. Esős idő vagy hóvihar esetén a gyászoló család és a közönség teljesen védtelen az idő viszontagságaival szemben. A jelenlegi ósdi házikó nem méltó Arad polgárságához.

— A kötelező temetői ravatalozás elrendelése különösen járványos betegségek, ragály

esetén tenne igen nagy szolgálatot a közegészségügynek. A temetői ravatalozást egy-két szobás lakások és nagy bérházak lakásai esetében tennék kötelezővé, míg három szobán felüli lakásoknál a család indokolt kérelmére kivételt tehetnének. A kötelező ravatalozás bevezetéséhez feltétlenül szükséges volna egy Arad városához méltó rendes ravatalozóház építése 10—15 teremmel, északi fekvéssel és minden terem mellett egy télen fűthető szobával a családtagok részére. A ravatalozótermet a családtól egy üvegfal és üvegajtó választaná el. Az épület közepén kápolnaszerűen épített terem volna az ünnepélyesebb temetések számára. Az egész épületet folyosó futná körül, rossz időjárás esetére a közönség védelmére. A ravatalozó-épület előtti teret ki kell aszfaltozni. Minden ravatal alatt a forró nyári hónapokra és a ragályos betegségek ekerülésére egy kisebb jégmedence építendő a terem megfelelő lehűtésére. Esetleg éjszakára a koporsót erre helyezhetnék. Az alsótemetőben egy hasonló, de természetesen kisebb méretű ravatalozó-épület létesítése volna célszerű.

— Ezzel egyidejűleg feltétlenül szükséges a temetők fokozott rendbentartása. A sűrűn előforduló, kegyeletsértő virág-, koszoru-, disz- és keresztlopások megakadályozására a temetőt drótsóvénnyel kellene bekeríteni. A felsőtemetőben a görög keleti és református temetőbe vezető főutat végig ki kell kövezni, mert a temetőnek ez a része az esős hónapok alatt a nehéz gyáskocsikkal csaknem megközelehetetlen.

egyszer súlyosabb volt az állapot, majd ismét javult, de mindenki tudta: Kosztolányi a sir szélén van.

Ady Endre a Kerepesi-temetőben pihen és Kosztolányi Dezső is mellékerül. A magyar líra korszakának két hőse, két halhatatlanja

közeleg egymáshoz.

„Mint aki a sínek közé esett és átlerzi tűnő életét...” — emlékezünk egyik első verssorára. Kosztolányi tragédiája, hogy ő, aki pillanatnyi halálélményét álmodta át, a kegyetlen élet által lassú, gyötrelmes halálra ítéltetett.

SELECT 5, 7½ és 9¼ órákor
Telefon 2—84.

Stan és Bran:

Cigánybecsület

Jobb, racygőbb, mulatságosabb minden eddigi filmjeinél.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

„A külföldi kender- és lenárúkat teljesen kiszorítjuk“

— ezt tartalmazza a pénzügyminiszterium legújabb rendelete

Öt évvel ezelőtt Olasz- és Németország kezdték meg az „autarchia“ név alatt világszerte ismeretessé vált önellátást, mert csaknem teljesen ki akarták küszöbölni a külföldi nyersanyagokat, készárúkat és a mezőgazdasági cikkeket. Az a jelszó vált uralkodóvá, hogy „mindent a magunk erejéből“ kell előteremtenünk. Ez az eszme egyre nagyobb tért hódít a kultur népek között és azóta egyre erősödik az országok elzárkozása, amely tudvalevőleg gazdasági zavarokat idézett elő.

Egymásután huszonhat európai állam tért át a gazdasági és pénzügyi elzárkozási rendszerre, amelynek egyik megnyilvánulása a kontingentálás.

Nálunk 1932. októberben vezették be a kontingentálást és azóta a belföldi gyár-
ipar igen jelentékeny mértékben fejlődött. Alig van olyan fontosabb ipartermék, amit a romániai gyárak elő ne bírának állítani, azonban a gyárak üzemeltetéséhez szükséges egyes fontosabb nyersanyagok a belföldön nem állanak rendelkezésre.

Textiliparunk minden képzeletet felülmúló módon fejlődött és megerősödött, azonban a nyersgyapot, a pamutlónal és a legfinomabb szövetek előállításához szükséges gyapjuból sincs még elég a belföldön. A hivatalos kimutatások szerint sok milliárd lei vándorol ki az országból gyapotért és fonalakért, márpedig

Európa legtöbb országában válságba jutottak a táblaüveggyárak

A legnagyobb ipari államokban erősen lecsökkent a kivitel és a vállalatok exportjuttalmakat kérnek.

Mint București-ből jelentik, a külkereskedelmet irányító bizottsághoz érkezett külföldi hírek szerint a táblaüveg-gyárak a legerősebb ipari országokban is válságba jutottak. Ezek közé tartozik a csehszlovákiai táblaüveg-gyár-
ipar, amelynek központi érdekképviselete most segítségért fordult a prágai kormányhoz.

Kérvényük szerint a táblaüveggyártás talán seholsem jutott olyan válságos helyzetbe, mint Csehszlovákiában, aminek oka elsősorban a belga, a német és a japán verseny ármomboló hatása.

Emiatt a csehszlovákiai táblaüveg-gyárak kivitele a minimumra csökkent. Rámutatnak arra is, hogy azokban az országokban, amelyek Csehszlovákiából ezelőtt igen sok táblaüveget importáltak, megerősödött ez az ipar, mert az államok anyagi támogatásban részesítik a gyárakat. Az országok elzárkózási politikája is előidézte a nagyobb üveggyárak válságát, amellyel pedig a deviza-átutalások nehézségei is romboló hatással voltak az exportra.

Hangsúlyozzák, hogy Csehszlovákiában az utóbbi hetekben több gyár beszüntette üzemét, egyes vállalatok pedig most már csak erősen lecsökkentett munkásszámmal működnek és emiatt folyton emelkedik a munkanélküliek száma.

A cseh üveg-gyár-
ipar megmentése érdekében exportjuttalmak bevezetését és adóvisszatérítésekét kérnek, mert ezek nélkül képtelenek a különböző ipari országok versenyével megbirkózni.

— Kötően sikerült az őszi kivétel. A földmivelésiügyi miniszteriumhoz érkezett jelentések szerint az ország legtöbb vidékén, így Arad környékén és a Banat-ban is, kötően haladnak a buza-
vetési munkák. A múlt esztendői területek 85 százalékat már bevetették búzával és tekintettel a kedvező időjárásra, még tíz százalékát vetik be, úgy, hogy az idén is a múlt esztendői őszi vetési terület kerül megmunkálás alá.

— Oradea-n is a mézárások forgalmiadó-fizetése ellen döntött a törvényszék. Tudvalevőleg az aradi törvényszék kimondta, hogy a mézárások és hentesek, ha üzemük nem haladja meg a kisipar körét, nem kötelesek forgalmiadót fizetni. Mint Oradea-ról jelentik, a törvényszék most ugyanilyen ítéletet hozott és törölte az ottani mézárásokra kivetett magas bírságokat.

azok a devizák, amelyeket a külföldi nyersanyagokért ki kell fizetni, nagyon hiányoznak a Banca Naționalănak.

Ezért, mint București-ből jelentik, a kormány elhatározta, hogy az eddiginél is erőteljesebb módon viszi keresztül az önellátást. A pénzügyminisztérium utasítást küldött a autonóm intézmények központjának, a CAM-nak hogy tegye tanulmány tárgyává a len és a kender legmegfelelőbb módon való felhasználását.

A pénzügyminiszterium leirata azt tartalmazza, hogy a külföldi len- és kenderárúkat belföldivel pótolják és ezeket a készítményeket lehetőleg teljesen szorítsák ki. Annyira fokozzák a len és kender termelését, valamint ezek ipari feldolgozását, hogy a belföldi szükségletet teljesen kielégíthessék. Ezáltal a zsák, a ponyva s ezekhez hasonló külföldi árucikkek importja szükségtelenné válna, — írja a pénzügyminiszterium. — Ehez különleges gyári felszerelés szükséges, továbbá az eladási helyeket is meg kell szervezni és gondoskodni kell a behurhászásokhoz szükséges anyagi eszközök megszerzéséről. A pénzügyminiszterium részletes program elkészítését kéri a CAM-tól, amely a legrövidebb idő alatt elküldi București-be a tervezetet, úgy hogy talán már a jövő évben komolyabb eredményeket lehet elérni.

= NOVEMBER ELSEJÉN TELJESEN MEGSZÜNT A MIHAI TRÓNÖRÖKÖS ARCKÉPEVEL ELLÁTOTT 20 LEIESEK ÉRVÉNYE. Mint ismeretes, 1929-ben Mihai trónörökös arcképevel ellátott 5 és 20 leies váltópénzek kerültek forgalomba és ezek közül az 5 leiesek ma is teljesen érvényesek. 1930. június 8-án tért haza a külföldről II. Carol király és a következő években az ő arcképevel ellátott 20 leieseket készített az állam. A trónörökös arcképet viselő 20 leiesek érvényét a pénzügyminiszterium és a Banca Națională 1933. április 30-ig meghosszabbította, mivel azonban valamennyi ilyen váltópénzt nem sikerült bevonni, újabb határidőt adtak. Az akkor kibocsátott rendelet szerint 1933. május 1-től 1936. nov. 1-ig már csak az adóilletésnél fogadták el a Mihai trónörökös arcképevel ellátott 20 leieseket. A pénzügyminisztérium most rendeletet küldött a pénzügyvizsgálóságokhoz, amelyeknek megtiltotta, hogy november 1. után elfogadják a Mihai 20 leieseket, így tehát ezek érvénye és forgalma teljesen megszűnt.

= Érdekes elvilelenségű semmitőszéki határozat egy nevezetes birtokkiszájtási perben. București-ből jelentik: A Legfelsőbb Semmitőszék teljes ülése az alábbi ügyekben hozott elvilelenségszerű határozatot: Prundul Greaca és Greaca községek lakói a község határában elterülő hátezer hektár (tizenkétezer hold) földbirtok alacsony áron való kisajátítását kérték a lakosság számára. A birtok három igen előkelő urasszony, Carp Petru volt miniszterelnök leszármazottjai birtokában van. Az Itélőtábla visszautasította a kisajátítási kérelmet az 1910. és az ezt megváltoztató 1926. évi törvény 3. és 4. szakaszai alapján. Ez ellen a községek lakói felfolyamodást nyújtottak be a Legfelsőbb Semmitőszékhez, amelynek egyesült tanácsa teljes ülésén foglalkozott az ügyvel. A felfolyamodók arra kérték a Semmitőszéket: mondja ki, hogy a szóbanlévő 1910. és 1926. évi törvények hatálytalanok az alkotásvá. Ezzel szemben a három földbirtokosnő ügyvédje a felfolyamodás elutasítását kérte azzal az indoklással, hogy a felfolyamodást csak egy ügyvéd ellenjegyzésével nyújtották be, holott a község lakosai eredetileg két ügyvédnek adták felhatalmazást a per vitelére, így tehát szabálytalan a felfolyamodás. A Semmitőszék egyelőre csak ez utóbbi kérdésben döntött és kimondta, hogy még az esetben is ha valamelyik peres félnek több ügyvédje van, teljesen elég, ha a periratot csak az egyik ügyvéd szignálja. Egyéb-
ként a birtokkiszájtási perben érdemleges döntést csak néhány nap múlva hoz a legfelsőbb bíróság.

Ma már csak az lehet világhírű, ami rendkívüli

tulajdonságokkal bir. Ilyen rendkívüli tulajdonságokkal van a természetől megáldva az a három zseniális tudós által nemrég Amerikában felfedezett, csodás hatású gyógynövény, amelynek kivonatából a „Gastro D.“ készül.

Tudományos alapon bebizonyították, hogy a „Gastro D.“ gyógyszerben olyan, eddig még ismeretlen gyógyanyagok vannak, amelyek a degenerálódásra hajlamos szervezet annyira kedvezően befolyásolják, hogy az organizmus ismét teljesíteni képes a normális életműködést. Ez a magyarázata annak, hogy a Gastro D. kezeléssel ilyen nagyszámu kronikus (15—20 év óta szenvedő) gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbeteg tökéletesen meggyógyult. Számatalan hálálkodó, köszönő levél érkezik be naponta a meggyógyult betegektől.

„Gastro D.“ kapható az ország minden gyógyszer-
szertárában és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-
szertárában, București, Calea Victoriei 124.

Panaszok

az új autobusz-járatok ellen

Pascu Lazar, Semic község bírja beadványt intézett Gроза Ioan dr. megyei prefektushoz az új CFR. autobuszok ügyében. A beadványt az Arad—Pecica—Nadlac-vonalon fekvő községek lakossága nevében írta alá és rávilágított arra, hogy bár ez a lakosság most vadonatúj, szép kényelmes autobuszokat kapott, mégis panaszra van oka.

Amint a beadvány megemlíti, eddig Arad és Nadlac között naponta öt autobusz közlekedett, jelenleg pedig csak három. Tekintettel arra, hogy a magánautobuszok november elseje óta nem közlekedhetnek ezen a vonalon, a lakosság kizárólag a három CFR. autobuszra van utalva, amelyek viszont a forgalom kielégítésére nem elegendők. Másik panasz, hogy az autobuszok menetrendjét nem megfelelő módon állították össze és a reggeli autobuszok későn indulnak.

Utal a beadvány arra is, hogy a CFR. autobuszain lényegesen drágább a menetdíj, mint a magánautobuszokon volt. Eddig ugyanis az arad—nadlac-i vonalon 71 leit kellett fizetni, most pedig 83 leit. A magánautobusztársaságok olcsó menetérti jegyeket is adtak, amelyek harminc napig voltak érvényesek, viszont a CFR. ezeket a jegyeket megszüntette, úgy hogy az oda-vissza való utazás az eddiginek közel a duplájába kerül. Mindezekre való tekintettel a beadvány arra kéri a vármegyei prefekturát, hogy járjon közbe a CFR. vezérigazgatóságnál a fenti sérelmek orvoslása érdekében.

Az érdekelték remélik, hogy a közbenjárás sikerrel jár és a CFR. megértést tanúsít kívánságuk iránt, annál is inkább, mert az arad—nadlac-i vonalon nincs vasút és elsőrendű szükségletet jelent egyrészt az autobuszok számának felemelése, másrészt pedig az utazási díjak csökkentése.

SZERDÁN és

SZOMBATON

VEGYE MEG A

Sporiárlap -ot

Kapható

Romániában is mindenütt

SPORT

Olcsó sport-vonat
az AMEFA—Ripensia-mérkőzésre

A vasárnap Timișoara-n lebonyolításra kerülő AMEFA—Ripensia mérkőzésre nagyon olcsó áru társasutazás indul Arad-ról. Részvételi díj oda-vissza mindössze 80 lei. Indulás vasárnap reggel, a 8 óra 33 perckor induló vonattal. Jelentkezések: Havas bőrútleben, Str. Bratianu.

Azt beszélik,

hogy vasárnap az egyik disztrikt-bajnoki meccsen nagy volt a sár (melyiken nem?) és egy alkalommal, amidőn valamely közösen elkövetett szabálytalanságért a labdát a játékvezetőnek feldobással kellett volna ismét játékba hoznia, a bíró felkérésére az egyik játékos végzte el a labda feldobásának műveletét;

hogy az AMEFA nagyon készül a Ripensia elleni meccsre és a játékosok mind fogadkoznak, hogy most már vége a balszerencse-sorozatnak. Elég balszerencse azonban az, hogy a Ripensia ismét kitűnő formában van és ugyancsak nehezé tehetik az AMEFA-játékosok dolgát;

hogy a kerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap derbit játszanak. Az USA és a Transilvania csapnak össze és a győztes több mint valószínűleg egyszersmind őszl bajnok is.

Hungária—Ferencváros-derbi
a magyar nemzeti bajnokságban

Budapest. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap nagy napja lesz: derbit bonyolítanak le, amelyen az ősriválisok: a Hungária és Ferencváros csapnak össze a bajnoki pontokért. A Ferencváros ugyan fölényesen vezet a bajnokságban, de a régi ellenfelek találkozása mindig izgalmas, élvezetes játékot hozott és a győztest most sem lehet biztosra megjósolni. A bajnokság állása most a következő:

1. Ferencváros	9	8	1	—	34:10	17
2. Phöbus	9	7	—	2	22:8	14
3. Újpest	9	6	1	2	34:15	13
4. Hungária	9	6	—	3	39:13	12
5. Szeged	9	3	5	1	17:11	11
6. Nemzeti	9	5	1	3	22:18	11
7. Bocskai	9	4	1	4	18:15	9
8. Kispest	9	4	1	4	34:30	9
9. Budafok	9	3	3	3	24:31	9
10. Haladás	10	4	—	6	20:34	8
11. Elektromos	9	3	1	5	21:25	7
12. Budai „11”	9	2	1	6	14:27	5
13. Erzsébet-Soroksár	9	—	2	7	13:42	2
14. III. ker. FC	10	—	1	9	6:39	1

A vasárnapi bajnoki műsor: Hungária—Ferencváros, Kispest—Bocskai, Újpest—Erzsébet, Soroksár, Budafok—Nemzeti, Elektromos—Budai „11”.

Az Olympique Lille a francia bajnokság éllovasa

Páris. A francia bajnokságban lebonyolított kilenc forduló után az Olympique Lille csapata vezet a Strasbourg együttese előtt. A két csapat valószínűleg külön versenyt fut a bajnokságért. A táblázat a következő:

O. Lille	9	8	0	1	20:8	16
Strasbourg	9	6	3	0	28:10	15
Sochaux	9	5	2	2	17:11	12
Metz	9	5	2	2	21:17	12
Sète	9	5	1	3	17:13	11
Rouen	9	4	2	3	20:14	10
Fives	9	5	0	4	25:19	10
O. Marseille	9	4	1	4	19:16	9
Cannes	9	3	3	3	16:16	9
Racing Paris	9	4	1	4	16:18	9
Red Star	9	3	2	4	17:24	8
Excelsior	9	2	2	5	18:21	6
Antibes	9	2	1	6	12:18	5
Rennes	9	2	0	7	11:21	4
Roubaix	9	1	2	6	10:21	4
Mulhouse	9	2	0	7	15:35	4

Havának sorsjegye, egyenlő esélye van a többi játékosal, hogy milliomos lehessen. Senki és semmi sem mondhatja: ez fog nyerni, amaz nem... Csakis az nem nyerhet, akinek nincs sorsjegye. A sorsjegy bármelyik tulajdonosa megnyerheti matematikailag biztonsággal, minden különbség és rizikó nélkül, a Sorsjáték valamelyik NYEREMÉNYÉT.

Kétszáz leivel, egy negyed sorsjegy árával, minden játékos egyszerre két dolgot végez: belép azok sorába, akiknek konkrét és biztos esélyük van a nyeresre és egyúttal hozzájárul az állami kórházak betegneinek a megsegítéséhez.

Vásároljon még ma sorsjegyet.

ALLAMI SORSJÁTÉK

A HUZÁS NAPJÁN A SORSJEGYARUDAK ZARVA VANNAK.

Arad: „U” — Gloria, Timișoara: Ripensia — AMEFA
a nemzeti bajnokság vasárnapi műsorán

— Timișoara vezet a városok statisztikájában — A heti program —

A nemzeti bajnokságban szombaton és vasárnap teljes forduló bonyolítanak le és a műsoron levő hat meccs alaposan felforgathatja ismét a tabellát. A program a következő:

Szombaton: Venus—Unirea-Tricolor,
Vasárnap: Juventus—Chinezul, Gloria—Universitatea, Victoria—CAO, Crișana—CFR, Ripensia—AMEFA.

Az arad-i csapatok közül a Gloria otthonában fogadja az „U”-t, amely az elmúlt évtől eltérően idén pompásan szerepel és néhány értékes győzelemmel vonta magára a közfigyelmet. Az egyetemi csapat akkor is iskolázott, szép futballt játszott, amidőn balszerencséje következtében a bajnoki tabella végén kullogott, most azonban már nemcsak szépen, de eredményesen is játszanak és a jó középcapatnak megfelelő hetedik helyen fekszenek.

A Gloria vasárnapi cluj-i balsikere nem kedvtelenítette el a csapatot és éppen a másik cluj-i együttes ellen akarják beigazolni a Victoria elleni vereség irreális voltát.

A Gloriának azonban nem lesz könnyű dolga és minden tudására szüksége van, ha az értékes bajnoki pontokat meg akarja szerezni.

Az AMEFA ezúttal Timișoara-n vendégszerepel és a bajnokcsapattal veszi fel a küzdelmet. A munkásegység Oradea-n a vereség ellenére is jól játszott és csak két súlyos kapushibából szenvedte el érdemtelen vereségét. A feladat nem csekély, amely az AMEFA-ra vár, mert a Ripensia igen nagy formában van, azonban

az AMEFA éppen nagy ellenfelekkel szemben szokta kivágni a rezet

és ha a játékosok mindent elsöprő lelkesedéssel fognak küzdeni, akkor a sikeres szereplés el sem maradhat.

A fővárosban szombaton a Venus és az Unirea-Tricolor mérkőznek meg egymással és

itt a Venus győzelme aligha lehet kétséges. Vasárnap a Juventus a Chinezul-ILSA-t látja vendégül és a fővárosi együttes itt revansot vehet a Ripensiatól elszenvedett vereségért.

Oradea-n a CFR vendégszerepel a Crișana ellen (?) és a fővárosi vasutasok nagyszerű együttese aligha veszíthet pontot.

A CAO Cluj-ra rándul és a Victoriával veszi fel a harcot. A Victoria fiatal csapata már sok meglepetést csinált, nem valószínű azonban, hogy a CAO-tól mindkét pontot megszerezni tudják.

A városok statisztikájában Timișoara a Chinezul-ILSA gyenge helyezése ellenére is vezet, mögötte azonban már erősen összetömrült a mezőny, úgy hogy Arad, Oradea és Cluj egyformán állnak és csak a pontszám vette vissza Cluj-t a negyedik helyre. București a CFR és a Venus kitűnő helyezése ellenére is az utolsó helyen fekszik, mert az Unirea-Tricolor és a Juventus a tabella végére ragadtak. A statisztika az alábbi:

1. Timișoara	1 + 10 = 11.	pont: 18.
2—3. Arad	5 + 8 = 13.	pont: 15.
2—3. Oradea	4 + 9 = 13.	pont: 15.
4. Cluj	6 + 7 = 13.	pont: 14.
5. București	2 + 3 + 11 + 12 = 14.	pont: 15.

O A most összeállított cseh tenniszranglistát Hecht vezeti. 2. Caska és Siba. 4. Csejnar. 5. Vodicka.

O KÜLFÖLDI BAJNOKSÁGOK: Olaszország: Triestina—Róma 2:2, Bologna—Genova 1:0, Napoli—Novarra 4:0, Torino—Milan 3:1, Sampierdarena—Bari 1:0, Alessandria—Fiorentina 1:0. A Bologna 9 ponttal vezet a bajnokságban. — Ausztria: A kétnapos szünetnélküli esőzés miatt az összes bajnoki mérkőzések elmaradtak. — Csehszlovákia: SK Pilsen—Bratislava 4:0 (2:0). A többi mérkőzések eső miatt elmaradtak.

